

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Égésre évről 10 frt, félévről 5 frt, negyedévről 2 frt 50 kr.

Magyeleik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kádróhivatal: **Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.**
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEII.

Nemzetközi rostaverseny.

Az OMGE, ugys mint a *Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Kiszáncpontja* a *Jász-nagy-kun-szolnokmegyei gazdasági egyesülettel* kötötte

f. évi szeptember hó 8-án Szolnokon nemzetközi terménytisztító-gépversényt rendez.

A versenyre a legújabb szerkezetű bel- és külföldi terménytisztító-gépek vannak bejelentve s a verseny kedvező alkalmat nyújt a gazdaközönségnek, hogy összehasonlítsa tgyen a különféle szerkezetű gépek használhatósága között.

A vendégek elhelyezéséről előleges értesítésre a Szolnokmegyei gazd. egyesületi titkársága gondoskodik.

A verseny d. e. 9 órakor kezdődik.

A rendező-bizottság.

Felhívás

cirokbemutató és czirokvásárban való részvételre.

Néhány évvel ezelőtt az olasz-seprő-cziroktermelés szép lendületet vett hazánkban, azonban a kereslet nem állván arányban a kínálattal, az árak jelentékenyen csökkentek, minek folytán a gazdák jelentékeny része a cziroktermeléssel felhagyott.

Az aránylag csekély keresletnek nem a csekély szükséglet volt az oka, hanem az, hogy csakis egynehány hazai cég vásárolt czirokszakkált s a külföld nem lévén tájékozva az iránt, hogy hol, minő s mennyi czirok kapható, a magyar czirokra nem reflektálható.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület azon nézetből kiindulva, hogy külföldön igen nagy mennyiségű czirokszakkál lenne elhelyezhető, ha a külföldi cziégek közvetlenül érintkezésbe jöhetnek a cziroktermelő gazdakkal ezen okból elhatározta, hogy **folyó évi november 20—30-ig czirokszakkál bemutatást és czirokvásárt rendez**, melyre a külföldi czirokgyárosok figyelmé is fel fog hivatni.

Felkérjük tehát a cziroktermelő t. gazdaközönséget, hogy ezen czirokvásárra saját jól felgottatott érdekekben mintákat küldeni sziveskedjék. **Beküldendő egy kis bal czirokszakkál**, annak megjelölésével, hogy a beküldött mintához teljesen hasonló czirokszakkálból **mennyi áll rendelkezésre és mily árt kíván ezért a termelő.** *A beküldés határideje november 15-e.* A minták az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, Budapest, Köztelek címre bérmentve küldendők.

Rendező-bizottság.

Őszi luxuslő-vásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kötötte a Lőtenyésztés emelésére alakult (Tattersall) részvénytársasággal **f. évi október hó 2., 3. és 4-ik napján rendezi őszi luxuslő-vásárát a Tattersall telepen (Külső-Kerepest-ut, szemben a keleti pályaudvarral).**

Bemajentési íveket a Tattersall titkársága a legközelebbi napokban fog szétküldeni a tenyésztőknek. Bemajentések szeptember hó 20-ig intézendők a Tattersall titkárságához.

Rendező-bizottság.

Tejértékesítés és tejtermelők egyesülete.

A f. év tavaszán megalakult *Tejtermelők Egyesülete* megalapodásra jutott a Központi Teicsernokkal, hogy szeptember hó 15-től október hó 15-ig miniszter termelők tejt. kik tejt. kik megfelelő szon előzetesen nem képesek s a tejt. elhely. és szállít. ügyeit egyesületnél bejelentik, fixizott feltételek mellett átveszi. Az átvételi feltételek és árak rendkívüli kedvezők; az október hó 15-én tal elhelyezni kívánt tej mily feltételek mellett való átvétele külön megállapodás tárgyát fogja képezni. Az átvételi feltételek s az árak megadhatók az egyesület ügyvezetőségénél, Bpest, Köztelek, Üllői-út 25. *Azon tejtermelő gazdák, kik tehát tejt. elhelyezni nem képesek, vegyék figyelmbe a Tejtermelők Egyesületének közvetítését.*

A szőlőforgalom és értékesítés bajai.

Amióta a filoxera a hegyi szőlőket Magyarország bünköztette, a gazdák inkább a sík és homokterületek betelepítéséhez fogtak és a betelepített szőlők nagyrészt fajszőlőkkel ültették ki, különösen sulyt helyeztek a csemegezőlő-fajok termelésére. Erre a célra leginkább a vastaghejú és husos szőlőfajokat választották már azon előrelátásból, hogy az ilyen fajú szőlők a szállítást jobban bírják. E tekintetben tehát nagy haladás konstátálható, ugy a szőlőfajok minőségét, mint azok szállíthatóságát illetőleg. Az utóbbi időben fellépett peronosporafonbetegség azonban nagyon hátráltaja a csemegezőlő értékesítését, mert a peronospora által megleggett szőlő-fürtök durvára, hogy egőszégeseknek látszanak, kerésbé bírák ki a szállítást. U. i. a peronospora által megleggett fürtök, vagy a peronospora által inficizált szőlőöklékről szedett fürtök is sokkal rövidebb idő alatt nem ugyan megrohadhatnak, — hanem a szőlő héja a belső részét könnyen leváló — emiatt az ily szőlő, ha több napig van uton, annyira

T. cz.

Szükségletünk jól sikerült vetőmagvakban, mint

baltaczim, biborhere, szőszes bükköny, ősi rozsa, mustármag, Szt-lván rozs, csomós ebir, valamint egyéb takarmány-, gabona-, vető- és takarmány-fűmagvakban igen jelentékeny.

Kérjük a t. cz. gazdaközönséget ezekből czimünkre **hű mintákat küldeni**, melyekre előnyös árajánlattal készséggel szolgálunk.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCZA 31.

megromlik, hogy mint gyümölcs teljesen elvezethető állapotban érkezik meg - vagyis inkább csak bor előállításra használható fel. Bizonyos, hogy részben ebből származik a termelőknél azon panasz, hogy ugyanez szállítmányban a szállítmány egy része egészégesen, másik része pedig romlott állapotban érkezik meg a feldolgozó állomásra.

A peronoszpóra által okozott kalamitás tehát egyáltalán nem írható a gazdák terhére, mert az őket sújtja a legjobban, mivel a lészólag hűtő áru a szállítás alatt magától tömrengy.

A gazdákat inkább terhelni az a körül-mény, hogy a helyes csomagolást nem értik, néha nem egészen szúr az csomagolnak s e miatt romlik meg a szőlő. Ezen baj elkerülésére az OMGÉ. külön csomagolási utasításokat szerkesztett, amelyek következtében már a múlt évben a helyzet jelentékenyen javult.

Eltérítve már most az említetektől, a szőlőszállítmányok elromlásának okai magában a vasuti szállításban rejlenek. Ezekre nézve az államvasutak igazgatósága is érezte a panaszok jogosultságát, felhívást intézett az OMGÉ.-hez, hogy tapasztalatai alapján a szőlőszállításhoz előforduló akadályok megszüntetésére megfelelő javaslatokat tegyen. Az OMGÉ. a garázdolt beérkezett felszólalások alapján a naphoz tette meg az államvasutak igazgatóságához erősen bíráltszerűt, melynek főbb pontjait az alábbiakban éppen most a szőlőszállítási szezon kezdetén ismertetni nem tartjuk fölöslegesnek.

A gazdák által felpanaszolt formai és értékesítési akadályok között első helyet foglal el a szőlőnek a vasuti kőzögek által eszközölt gomba kezelése. Majdnem mindenkinél személyes tapasztalat vannak arra, hogy a vasuti kőzögek a szőlővel megrakott kosarakat a helyett, hogy kézi-kézi adva raknak vasuti koscba, vagy a vasuti kőzökhöz adó-dobóra továbbítják azt. Az ilyen bányamód mellett bizonyos, hogy a legjobban csomagolt szőlő is tömrengy. Ennek csak egy ellenszere van a vasuti kőzögek szigorú ellenőrzésén kívül s ez az, hogy egyrészt a kosarak ne legyenek túlságos nagyok és nehezek, másrészt, hogy a kosarak kőzökei legyenek csak harmadikosorban, hogy a szőlő a kosarakba oly erősen legyen betömve, amennyire csak lehetséges.

A második sokkal nagyobb baj azonban az, hogy a vasuti kőzöcök a megfelelő berendezésekkel nem bírnak. Ugyanis a jelenleg alkalmazásban levő kőzöcökben, amelyek a vasuti kőzöcökbe beraknak és azok deszkákkal borítva polcokat képeznek, a célnak egyáltalánlan meg nem felelnek. Sokkal célszerűbb volna, ha a vasuti kőzöcök két oldalán a bejárat nyitva hagyása mellett oldalra állított alkalmatársak és ezekre a kőzöcökre alkalmazott tetővel, melynek oly közeg egymáshoz, hogy két deszka közé csak egy kosár férjen be. Vagyis az így felszerelt kőzöcök a hány sor deszkázat alkalmatársak, annyira sor kosár volna berakható. A mostani eljárás mellett egy-egy osztályba a kosarak egymás hegyre rakva, egymást nyomják s ezáltal sokszor a szőlő kőzöcökbe, amelyek egyrészt megmossodósít és friss fogyasztásra azután nem való. Főképp a nagykorosoknak azon csomagolási módja mellett, hogy a kosarakat szilárd fedéllel nem látják el, hanem csak vászonnal, vagy tüllel borítják be, így tetemes károsodás történik.

Székes és idővesztés volna a gyümölcs-ézési szezon idejében, hogy nescak a wagon-szállítmányoknál, hanem azon vonatokon, a hol friss gyümölcs szokott darabuként is feládatni, a személyvonatok pályaszakaszjait is részben ilyen berendezésekkel látsanak el. Terüleik volt név a folyó és folyamán a szőlő szállításhoz a fűvelny kosarak helyett nagygyűző ládák alkalmazása, amelyekkel a végzős kiháználása is sokkal jobban lett volna

elérhető. Másrészt pedig ezen ládásokkal egymásra rakva, nem lett volna azon veszélynek ki téve, hogy a beléjük helyezett szőlő az, összesenyom következtében tömrengyen. Azonban e ládák előállításra vállalkozott egész a vállalkozástól visszalépven, - ezen szállító-ládások készítése a folyó évben elmaradt. Az OMGÉ. lépéseket tett a fölművelés-ügyi m. kir. miniszteriumnál, hogy esetleg, ha vállalkozó nem akadna, valamely állami fűrészgárnyban ilyen ládákcsakát állítsasson elő és bocsássa azokat a szőlőtermelők rendelkezésére, mely ládarendszer mellett a vasuti kőzöcök berendezése a lehető minimálisra redukálható.

A messze utra menő szállítmányoknál főfontosságú az, hogy a szállítmányok a leggyorsabban közeledő vonatokkal és minden fenntartás nélkül közvetlenül továbbítsanak, úgy, hogy a rendeléstei állomásra legkevesebb három-négy nap alatt érkezzenek meg, mert hosszabb szállítással nem érkeztetik meg a kívánt állapotban. Ezen cél elérésére a vasutak egy külön, közvetlen csatlakozó gyorsvonatból álló menetrendben állapodtak meg, mely Budapestről a Nyugati külföld bármely irányára nézve egy mint Svájcban, Franciaországba, Angliába, Belgium és Hollandiába, Dél- és Északnémetországba, valamint Oroszországba, szállítandó küldeményekre a lehető leggyorsabb továbbítást teszi lehetővé. Amde ezen kedvezmény igénybevétele elsősorban szükséges, hogy a vidéki feladott küldemények oly időben és oly vonatokkal érkezzenek Budapestre, Angliába, illetve Rákóczi utra, hogy azonnal varról vagy Kőbányáról induló e célra kijelölt közvetlen vonatokkal tovább legyennek indíthatók. Evégből tehát főfontosságú, hogy a vidéki feladó utbaigazist nyjeren arra nézve, hogy mely vonatok kell küldeményeiket feladni, hogy kellő időben Budapestre érkezzenek és a közvetlen vasúti vonatokra menetszerűen eljértek. Amekdig erről az államvasutak részéről kellő intézkedés az egyes vasutállomások nem történik, addig a szállításra ezen kedvező menetrend nem lesz általánosan igénybevehető.

A darabruhát szükséges, hogy azok lehetőleg a személyvonatokkal továbbítsanak. Sulyt kell helyezni arra, hogy a vasuti kőzöcök ablakai a forró idősokban nyitva tartassanak, hogy így a gyümölcs megfűlőssé ki legyen zára. Sőt azon rendelkezést is célszerű volna behozni, hogy egy mint az állatszólító kőzöcök a gyümölcszólító kőzöcök ajtaját ne teljesen csuktatnák be, hanem a csőző rekesz oly módon zárának le, hogy csakély léveg támadáyn, ezáltal a vonaton léghozat álljon elő.

A feladott pontok idejének betartásával egyenlő fontosságú a feladással a fuvarlevélre irandó utvány és rovatolási felvétel készítése, ugyanis, hogy a szőlőküldemények nagyrészt oly kisebb és eddig mint gyümölcs-termelő helyek nem ismert állomásokról vagy megálló helyekről adtnak föl, melyek az illető költélekégy gyümölcszálítási kivételes díjszabásba fel ninesenek véve, a feladási állomás sorozatban nem rovatolással jár. Ennek következtlenül a külföldi rendeléstei állomásra, hanem (dacára annak, hogy ily esetben szabályszerint a hozzá legközelebbi kőzöcök költélei állomásra kellene rovatolni, honnan aztán közvetlen díjtétel fennáll) mégis elég helytelenül a legtovább fekvő ország-határos rovatolási el, mint nagyváradi, ill. hogy költélei díjszabásba fel nem veti állomások ily díjszabási kimutatással nem is bírva, nem is képesek megállapítani, hogy melyik azon hozzájuk legközelebb fekvő költélei állomás, hová a küldeményt legelőszértebb áruvatolási végtel küldeni tartoznak.

Terüleik volt név a folyó és folyamán a szőlő szállításhoz a fűvelny kosarak helyett nagygyűző ládák alkalmazása, amelyekkel a végzős kiháználása is sokkal jobban lett volna

Hozzájárul ehhez még az is, hogy a külföldi díjszabások határozatmányai szerint a gyümölcszálítványok gyorskorutató szállítatnak ugyan, de többnyire fehér azaz teheráru fuvarlevelékel adandók föl. Ha már most a díjszabásba fel nem veti állomás helyes fuvarlevelé előírását feladott küldeményeket áruvatolási végtel a legközelebbi költélei állomásra küldi, csak ezen kérvonal török-nik a szállítást a fehér fuvarlevelé szerint teherárutnak, onnan pedig már mint gyorsáru egész a rendeléstei állomásig, míg az esetben ha oly előírás hiányában a feladási állomás a küldeményt az országzátára rovatolja, akkor ezen utóbbi nyar, hossza utra a szállítást nem teheráru történik. Az utáni továbbrovatolásnál, minthogy onnan a gyümölcsdíjszabás mérsékelt tételre nem állanak rendelkezésre, szintén az általános dragább tételre alkalmaztatnának és a továbbítás is teherárutként eszközölhetik. Ebből kiüljön, hogy a közvetlen rovatolási által elérhető feltehetően szállítási és a legelőszértebb díjtétel csak küldemény részére vehetők igénybe, amelyek fuvarlevelen már a feladó az alkalmazandó legrovidebb utványt és azon áruvatolási állomást előlra, honnan a legelőszértebb kivételes díjszabás szabattatik.

Kiüljön ebből, hogy éppen a külföldre irányuló vasúti gyümölcs- és szőlőszállítványok gyors kézhöz juttatása egyedül a vasuti kezelőség működésétől függ, mert a vasuti kőzöcögeknek az esetetl intézkedések ismerőnek és arról a feladottak felvilágosítanók és a kellő rovatolási és utvány megszabására kitanítanók, hogy a vasutak utóbbi részében tehát egyedül csak az államvasutak lehetnek illetékesek a szükséges intézkedések megtételére, a vasuti kőzöcök számára való utasítások kiadására és azok szigorú ellenőrzésére.

Mivel azonban ismerjük a nehézségeket, melyek kivált a rovatolási utasítások kiadásával járnak, ezért is, míg az államvasutak igazgatósága az OMGÉ. kérelmére azokat végrehajtani fogja, szivesen vállalkozunk arra, hogy mindazon olvasóink, aki pontosan tudatja velünk, hogy mely háza állomárai, mely külföldi állomásra fog díreket szőlő szállítani, a saját állomására a napenkénti feladás pontos idejét a külföldi állomás részére pedig a rovatolási útasítást megadják, hogy így a szőlőküldemények a leggyorsabban és legelőszértebb jussanak rendelkezésük helyére.

Az OMGÉ. ezen fontos ügyet úgy, mint eddig, ezúttal is éber figyelemmel fogja kísérni és megvagyunk győződve, hogy a gazdák tapasztalatai alapján tett javaslatai az illetékes helyen kellő méltányossá fognak találni.

Sz. Z.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatolási: Kerpely Kálmán.

Növendékmarihalgeloők létesítése.

1.

A statisztika adatai szerint a szőlő-föld területé házakban még az utóbbi időben is érvél-évre jelentékenyen növekedett. A szőlőföld kiterjedésének ezen növekedése, mióta az erdőtervény az erdők korlátlan irvá-sának gátat vetett, leginkább a legelők rovására történt. A legelő feltöltését annakidőben a gabonatermes legműveltebb felaróadás, majd a belterjesztés gazdálkodás a tagosítás hozta magával, amelynek sok helyen elköveték azt a hibát, hogy a legelőfeltöltést is teljesen felszökték. Egyszerűt tehát az egyoldalú gazdálkodás elterjedésének, másrészt a hibás rovatoltságának az lett a következménye, hogy igen sok különben oszteriken készelt gazdálkodás, számos kőzöcök, legelő teljes hiányával maradt, ezek tehát az oszkeri állattenyésztés legfontosabb kelleitök nélkülözötték, a tenyészállatok

A fák kiültetése és rendszeres művelése előtt azok életnek biztosasági áll gondoskodni; mert mi haszna ültetjük be az országutak fákka, ha nem érnek rá megérsődni és gyümölcsöt teremni, ha a nép fiában hiányzik a szép és nemes iránti érzék, ki nem hagy megbecsüléni a fáskákat, ellenkezőleg uton-utcsélen hasogatók és vadgazdák azokat, sőt már fiatal korukban ki is pusztítják őket; ezért nem mulasztathák meg a gyümölcsfák nálunk ültetését a bennük rejülő áldás.

Ezek voltak az okai annak, hogy egészen napjainkig méltán ért bennünk azon vád, hogy nem bírjuk eléggé megbecsüléni és hasznunkra fordítani az áldott magyaföld és a természet által é téren nyújtott előnyöket. Ezek voltak az okai annak, hogy az Álföld híres gyümölcsötermő vidékein akácfaft, jegegyet, avagy legfeljebb szederfaft ültetünk apink, sőt legtöbb helyen fák nélkül diszelenül hagyják ránk utaitak; míg Áldföldünkön a megyefya kajsziabarnack s az almaft kitünően díszlenek.

Ezeket a mulasztásokat kitána pótolni és ezeket a bajokat kívánta orvosolni a földmívelésügyi kormány az 1894 : XII. t. c. -ben lefektetett elvek alapján.

A törvény 43. §-a ugyanis kimondja, hogy:

„A közsegök kötelesek a határ kitjedéséhez és a befásítandó utak és területekhez mért, de legalább egynegyed kazatszeri hold nagyságu, kétféle berendezett fáskaftál hozzafertani . . . .

A közsegök fáskaftak kezelését a törvény — más szakrészben hárta — a 4. §-ban lefektetett elvek szerint a méptanokrak bíza és a 45. §-ban kimondja, hogy a fáskafta kezelője köteles a közégi tankötelek germekeket a fatenyésztésben gyakorlatilag oktani.

A 46. § minden törvényhatóságu köztelenségét teszi, hogy szabályrendelletek állapítsa meg, hogy az utakon legjobban díszlő és a gyümölcsfaköftök közégi fáskaftában, melyek tenyésztesenek és hogy mindentű, hol a szederfa-tenyésztesére ugy a talaj, mint az éghajlati viszonyok alkalmasak, szelentyésztesés üzetik, vagy annak meghonostása remélhető: a szelentyésztesés érdekében a szederfa-tenyésztesére különös gond fordítassak.

A törvény végrehátása tárgyában kiadott miniszteri rendelet a megyei szabályrendeletek megalkotásának határdejét 1896. évi január hó 1. napjánban határozván meg, ma már valamennyi törvényhatóságu szabályrendelettel gondoskodott a fatenyésztés fellendítése érdekében eléje szabott ténöket teljesésér.

A törvény 47. §-a elrendeli, hogy a fáskaftakból nyert esemeket első sorban vízmosások és kopár területek befásítására futóhöz megköftés, meredek partok és szakadások biztosítására és megvédésére, azután pedig a közutak, másé térek és közégi legelők befásítására fordítassak.

Az utak mentén szükségessé váló faültetésekre, azoknak megóvtására és hasznosítására nézve a mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló törvény a szükséges intézkedéseket megtevé, arról is gondoskodott, hogy nálunk is, mint a külföldön szigorú büntetés érje a gyümölcsfaft, vagy azt, aki a fákát megsejcskítja és rongálja.

A földmívelésügyi kormány már 1893-ban megindította és 1896-ban befejezte az utbejárásokat, melyek során az ültetésű fanemeket a különböző vidékek szerint a lehető legelőnyösebben megvártározta, illetőleg olyan fanemeket választott ki, melyek az adott terület vidéken legjobban díszlenek és legtöbbszaban teremnek.

A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter az állami utak befásítását — 10 évi turnusa osztva — már a mult évben megkezdte és a földmívelésügyi miniszter pedig Ritter Gusztáv

a kolozsmónostori m. kir. gazdasági tanintézet felkérésére által az országútak fásítását végrehátó és a fásításat tovább kezelő közsegök számára neveztesen:

A fák elhelyezésére, a faültetés idejére, a talaj előkészítésére, a fásításához használt faft sajátságaira és az ültetéshez szükséges anyagok beszerzésére és alkalmazására a megköftésű fanak az ültetés idejéig való gondozására, a fanak az ültetéshez való előkészítésére, a faültetés módjára és a kiültetett gyümölcsfák gondozására nézve „Utmutató”-t iratott, mely a befásítás végrehátásához szükséges dolgokra a kiültetés végző utmesterek, valamint az ültetés végző utkaparoktát megntája.

A munka elő népszerű formában van előadva, hogy azt még a leegyszerűbb elme is képes megérteni.

Egyébként a földmívelési kormány időszakonként megfelelő tanfolyamokat is tart, melyeken az utmesterek és utkaparok a befásítás szükséges biztosasági czéljából töltött megóvtást ismeretkét megszikk.

Az állami utak befásítását az állami építészeti hivatal eszközi, a megyei és közégi utakat pedig az illető törvényhatóságu.

A fásítás czéljaira leginkább a gyümölcsfák fognak használtatni és az erdei fák csak ott ültetnek, ahol a gyümölcsfák már nem tenyésznek hasznalán.

Az országutak ültetéséhez szükséges fanemekről és faftakról az állami fáskaftakban gondoskodnak és megfelelően magas törzseknek nevelik.

Biztos nyomon indul tehát az utak befásításának ügy munkája. Az állami és közégi utak útdobán van már elég esemely az azokból okál-móddal mindentű, ahol szükség van azokra — az ültetésű gyümölcsnemeket és faftakat minden országutra nézve ahhoz éft szakemberek állapítják meg — a megyei utak befásítására pedig már-már befejezéséhez közele s mint felt említe volt az utmesterek és utkaparok külön adofolyamot nyújtják ki a befásításához szükséges ismeretekre és külen a számukra írt Utmutatókat látják elő.

Az intéző körökről tehát bizvást elmondhatjuk, hogy mindent megtesznek, hogy a gyümölcsenyésztésünk terén tapasztalt mulasztásokat pótolják. Reméljük, hogy népköftben — különösen az új nemzedéknek az iskolákban való kitánítása folytán — megszűnik a régi közöny. Adja Isten, hogy nemsokára mi is büszkék lehessünk fákkaft körülözgett utainkra és ne éjren bennünk az a vád, hogy nem bírjuk eléggé megbecsüléni és használni az áldott magyaföld és a természet által nyújtott előnyöket.

Krenelüs Ferenec.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Németország. A szociálisták tárgyalása. Alig, hogy Bismarck hercege halála által okozott emócióz leállapodott, ismét más ok támad, mely nyugtalanságra szolgált alkalmat, írja a német sajtóság. Ez pedig az, hogy a szociálisták eddig nem észlelt arányokban kezdtek a földműves nép körében is. A kormánykörök nagy nyugtalanságu foglalkoznak, mert az utolsó választások a szociálisták elemek növekedését igazolták. Az igazgatóság és fölött akorra, hogy a belügyminiszter jónak látta a kerületi főnökökhöz köriratot intézni, melyben arra érta őket, hogy a szociálisták pártját az informálják, kövinték a szociálisták honnan merik segély forrásaitak s mily mértékben becsüthető terjeszkedésük.

A belügyminiszter intézkedése széles körben kelt feltűnést, mert sajtóságosnak tünik fel, hogy a szociálistákat annyira hagytaft volna fejlődni, hogy a kormányban velök

szemben már más hatalma nem lenne, mint hogy hazánkorról s fejlődésükörll informálassak magát.

A német kormány eléző eljárása mindenféle az okadatot csodálkozás tárgyát képezheti.

Belgium. A czukorkonferencia eredményei. Említettük, hogy az internacionalis megállapodás értelmében — Belgiumnak jutott a feladat a kitűnőbb állomalkok diplomáciai fejlesztéskváltás útján a czukorprémiumokat illető megállapodásra jutni. A kisvártogató hírek szerint a következő pontokban megállapodás remélhető.

1. Németország csökkenteni előzőleg kiváltott prémiumát olyan mértékre éft, mely egy tőrédekkel múlta felül az 1896-ik évi.

2. Ausztria-Magyarország megtartaná törvénykezési intézkedését, de a német viszonyokhoz mérten, köteles lenne a kiváltott prémiumokra szánt éft összeget csökkenteni.

3. Belgium prémiumát jövedelmi adóhoz mértékben csökkenteni mindenképpen kötelessé jogositva elő prémiumot engedélyezni, mely egyenlő lenne a németével.

4. Hollandia ugyancsak az új német prémium-tarifáft fogadná el.

5. Franciaország törölne a direkt prémiumokat, helyébeft szabályozó törvényeket azáltal, hogy nem tenyésznek olyan mértékben.

6. Országrazt elrendelné, hogy a gyárak által produkálható azon czukor mennyiség, mely a befalgyasztásra kerül, egyszerű adóztatás mellett — előre állapítanak meg, még pedig úgy, hogy az előző éft statisztikai adatait véténének alapul. Így módon eljárva, a gyárak nem tenyésznek olyan mértékben, mint a külföldi piacokon verszenyi.

Tekintete nem véténék azonban az oroszok azon kivételre, mely Finnország, Közép-Ázsia s Perzsia felé irányul.

7. Spanyol- és Svédország beföldi törvénykezése sértetlen maradna, de kötelek megökörni, hogy a kivételnek visszatértesztet az előző éftre.

A pontok az 1899-ik éft szeptember 1-én lépének életbe s három esztendői érvénynek bírnak.

Franciaország. A francia börtelméltak a külföldi import ellen. A gronoldi börtelméltak szövetekeze legutóbb tartott gyűléskén alkalmas a következő kérvényt megsejtette a kormányhoz, mely életben váltarja meg, hogy a dolgozoleg jellel állással éft megelégedve legkevésbé sincsenek:

1. Az idegen borok behozatalt ványa hektoliterekint emléttésk 20 frankos minimális tarifára, emellekkel fel kézy borokat az adómentességnek alávetni. 2. Hát az a tarifá meg csak felét sem kézy borokat, melyet a Spanyolországba szállított francia borok ott fizetnek.

Mult évben a parlament a Cadenas törvényét szabta meg, melynek értelmében sürgős esetekben a képviselőház szentesítésre — nélkül utalásnyoz jövedelylevél.

Az új törvény a kormány szöftése fel a spányol, hogy bizonyos spányol kikötőkben nyilvánosan végzett borpansolást szentesse meg. A felszólalások érvényt szerzendő, az éft spányol borok, melyek 1896-ik állalacsonyabb szesztartalomnak, semmi szin alatt a határán éft az informálják, kövinték a szociálisták honnan merik segély forrásaitak s mily mértékben becsüthető terjeszkedésük.

Az azon borok, mely a vámváltval által vezetetteknek konstataltnak, elközbándók s szállítójuk éft az 1851-ik évi márciusz 27., 1855-ik éft 5/V. s az 1894-ik éft 247-iki törvény szerinti eljárások indítassanak meg.

3. A pálinka manipulációjáról ezalóltaló a kérések, melyek az adósságg terjesztése tőz nézőkben bizonyultak.

Az előbeszédattokból kitűnik, hogy a francia szőlőgazdák a magok s embertársak érdekeit nagyon is eber figyelemmel kísérik.

Anglia. A vasúttársaságok a tej szállítása. Az angol tejgazdászok tulajdonosainak nagy panaszuk a vasúttársaságok igazgatásáról, mivel, mintán az igen magas tejszállítási díjak következtében, főleg a messzebb lakó gazdák árghernek el valami jövedelmek tejszállításukból. Ugy vannak tehát, melyek nálunk a déli vasút mentében eső gazdaságok tulajdonosai a déli vasút igazgatóságával.

Most az angol tejgazdászok társulata kérvényezte a nagyobb vonalak igazgatóságához, melyben a tejszállítási tarifákat kérelmezni legjobb szállítani; indokul főleg azt hozták föl, hogy az utóbbi években a tej ára majdnem 25%-kal csökkent, holott a szállítás díja ennek felezésére a régi maradt. Azok a tejgazdák példátlanul nagy mértékben messzebb laknak, már nagyon sulyosan vannak terhelve, amár az is igaz, hogy épen ezeknek versengésnek volt tulajdonítottak, hogy a nagyvárosok közelében lévő tejszállítók kénytelenek voltak a tejszárkák legjobb szállítani.

A vasúttársaságok igazolói a kérvényeket áttanulmányozták — tanácskoztak is feltehtik az aztán megálladtak a tejszállítási tarifák legjobb szállítást.

Ez a vizsattatás szolgál most az angol gazdákknak arra nézve levelek gyánant, hogy az össetartás miyi hatalmat képes kifejtetni a hűtő, hogy épen ezen okokra — tőmörülnek most szövegezték.

Irorszag. A mezőgazdasági szövetkezetek működése. Az Irish Agricultural Society védnöksége által Irorszagban egy társulat alakult, melynek az a célja, hogy a föld szövetkezdai körében a mezőgazdasági szövetkezet társulatokat megalkossa.

A f. évi március 31-én készvülésének jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy a szövetkezetek, egyesületek száma már is 243-ran emelkedett, pedig a szövetkezetek száma még csak három évvel ezelőtől lett a szizem szóba hozva. A központi szövetkezet kötelekőbe lépett tejszállítók száma 123, míhez még 70 vagy 72 ad. egyesület s 15 bank a belépést bejelentette. A szövetkezet tejszállítók maguk mintegy 16,333 tagot számlálnak s az évi pénzforgalom 8,367,755 koronát tesz ki.

A szövetkezet tevékenysége a vetőmag, a műtrágya, gép s eszközök s gazdasági segéd-eszközök vételére szorítotték, amár bár olyan is, mely az állatok eladása és átvittele, Irorszagban tudvalegleg nagy szerepet játszik a burgonya termelése, a szövetkezetek tehát a permetezéshez szolgáló gépeket hozták tagjaiknak rendelkezésére igen csekély díjtelek mellett. Az Irish Agricultural Organisation Society hazája mezőgazdaságának egy tesz szolgálatot, hogy kitűnjő a gazdasági, hogy segítségen saját magukon úgy, hogy szövetkezeté társulnak s közös erővel hajtsák végre azt, mire az egyes ember képtelen.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

345. kérdés. Mi a balticzm talaj iránti igénye, vetésének és vágatásának ideje, terméshozama és aránylagos tápértéke?

Bácsföltevény. Cs. Gy.

346. kérdés. Egy ármentesített területet, melynek humusz tartalma több a kelletlenél és melyben kaloszosok nem a legjobban tenyésznek, műtrágyával akarám megjavítani, kérem

sziveskedjenek a „Köztelek”-ben tudatni, hogy az említett ármentet talajja, mi műtrágyafőteltség a legjelenlősebb, a szuperfoszfát- és magnézium-holdant és ha a vetőmagot a fűző-fűzők kell-e az elszőrni, úgy hogy a kereskedőből kapom, vagy megelőzőleg még valamely procedurának kell alávetni? Pa.—Hatrongyos. S. T.

Feleletek.

Szuszos búkkönyv termelése. (Felelet mindazoknak, kik ezen növény termelése végett hozdám fordultak.)

Szuszos vagy homoki búkkönyv kétézer kaszáni egyáltalán véve nem lehet, különösen mikor magot akarunk termelni, ezírint levélben annyian fordultak hozzáim igen tisztelt gazdátársaim közül, hogy a tulságos elfogultságom miatt képtelen vagyok külön-külön minden egyes levélre válaszolni s emelőkíván mindazoknak, kiket ezen növény termelése érdekel, szolgáljon válaszul és utbaigazításul ezen néhány sorom. Szuszos vagy homoki búkkönyv megfolyósított földön 40 máternyi magteret honok, de a kötött talajon is, mert homokon mint talajmegkötő növény, kötött talajon ellenben mint lazító és porhanyító növény s egyzersmind takarmányfélék közt a legmegbízhatóbb termése nézve, mivel mindenféle időjárásnak alkalmaszkodni tud illetve a legmóssabb időjárás dacára jó és biztos termést ad, má-különbén pedig az eddigelő kísérletül használt zöldrügyának szánt növények közt az első helyet foglalja el. Első ízben közzéteht szerény czikkemben több éven át szerzett tapasztalataimat ezen növényről közölöm. A magokat vetjük, az eljárás következő: a vetőmagot minden másodszorra levesztjük, ha 13 soros a vetőgépünk, akkor 6 sarut hagynak fent, ha 15 soros akkor 7 sarut, ha 17 soros akkor 8 sarut, ha 19 soros akkor 9 sarut, ha 21 soros akkor 10 sarut hagynak fent, vetőmagot pedig egy 1200 ölös holdra 50 kg. búkkönyvet és 40 kg. rozssal összekötve vetünk el. Gázot nem használunk, akkor kötött a talaj, hengerünk nem szabad, porhanyó talajt szereti, azaz ha kötött talajja vetjük, jó apróra készítsük el a földjét és gép után könnyű fogással fogsoljunk, ha szélhordta homokba vetjük, akkor a bevetést területet rozsvagy buzartrekket vékonyan hirtűnk be, hogy a szél az elvetett magot ki ne hordja, ezt a műveletet szélfogó gyánant kell teljesíteni.

A vetés ideje augusztus utolsó vagy szeptember első hete. Akár magnak, akár takarmánynak, akár pedig zöldrügyának akarjuk nem használni, magtermelés körül következéket kell figyelemmel kísérnünk. Nem szabad bevetni azt, hogy mi a búkkönyv teljeseen elvirágzik, mivel a homoki búkkönyvnek természetese az, hogy míg csak teljesen el nem szárad, mindig virágzik, tehát itt legelőb feladat csak az, hogy megnezzük a meglett hüvelyeknek a termésért-e vetni, ha igen, akkor el kell kasálni a területet, a földet meg kell szarválni, rakni, míg teljesen ki nem száradt kint kell hagyni, ami egy hét leforgása alatt bekövetkezik, hogyha kedvező időjárás van. A homoki búkkönyv csak egyszer használható, sarjadasza igen csekély, de legelőb esetben semmissé, Takarmánynak természetese azt az eljárás közzéteht, amit közönséges takarmánybúkkönyv szokás tenni, azaz mikor teljes virágjában van, de hüvelyt még nem hoz, le kell kaszálni. Sajnos hogy ezen eljárást még igen sokan mellőzik, azaz bevetjük a közönséges búkkönyvet is míg hüvelyt nem hoz, azt hiszik, hogy így sok takarmányt nyernek, igen de nem igaz, mert a közönséges búkkönyv sokkal inkább kevesebb legyen, de jó, mert a minőség kétszeresen helyrehozza a létszólagos mennyiséget. Takarmánynak vetni kell egy 1200 öl—öles holdra 70 liter búkkönyv, 50 liter rozsvagy, ha tavasszal vetjük, mint szente tenni lehet,

akkor rozsvagy helyett zabot keverünk. Megjegyzem, hogy a homoki búkkönyv tavasszal is lehet vetni úgy mint ősszel. Zöldrügyának tisztán kell vetni és itt 90 liter mag elég, míg a rendkívül elágazók és bújók felteht, az állászatás ideje akkor következik, mikor teljes virágjában van, de ekkől előb tanácsos sima hengert ereszteni, hogy a szántás könnyebben legyen teljesítendő. Azt hiszem, hogy kötelezősége nek az utot eleget tettem szerény soraim közlővel.

Gálósa.

Szabó N. János, urad ispán.

Balticzm-takarmányról. (Felelet a 345. sz. kérdésére.) A balticzm (esparrette) a gyenge és köves talajoknak valóság kíméset követ, mert ilyen helyeken is megterem, ha a talajnak elegendő mestártartalma van. Legjobban szereti a mely rétegt mért és márgátalajokat, ezeken 6—8 évig is cöl, miert is épp úgy, ezeket a lucernát a vetőfogyosok melleszkázásaiba szokták beosztani. A meletet jó tiri, vetési évtében a fagyok iránt érzékeny.

Vetésé történhet tavasszal április hónapban, vagy ősszel szeptember-hó végén, szeptember első napjában vetőmagot nem kell, vagy vetőmagot venni. Mint ahogy a balticzmek a legelőb helyeken nem adnak kielégítő termést, azért figyelmet is szokat közéje vetni.

Általában nálunk a tavaszi vetés szokásos, homoktalajokon azonban az őszi vetés az elterjedtebb. Elővetémen dolgában nem válogatos, csak a talaj legyen kelőleg előkészítve, legjobban szereti, ha a trágyát a vetés előtt estendőben történt. 12 cm. sőtávolságra k holdankint 70—90 kg. magot szántunk.

A balticzm vágása követi a lucernát, sarjadtó képessége azonban jóval kisebb, miert is a 2 és 3 nyirett elnevezését csak kezdetben talaj és éghajlati viszonyok között tartják meg. A hol a talaj nincs kitűnően termőreken, a espadék és meleg vagy ezen tényezők közül bármelyik is hiányzik, oly csak egyszer kasálható, legelőb egy gyenge legelőt fog adni, melyek után 10—18 q száraz-takarmányt szánthatunk.

A balticzmot úgy zöden, mint szénává szarvítva minden állat égyértel szereti, a bárányoknak különös jó takarmánya. Zölden elvetve azért is érdemel figyelmet, hogy puffasztó hatása miatt a lohere és lucernának nincsen vagy azt csak igen kivételes esetekben észlelhetjük. V. P.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az ÖMGE közlöménye.	1279
A szőlőfoglalom és értékesítés bajai.	1275
Növénytermelés.	
Növendékmártelek letétele. Károly Resz.	1280
Szőlészet, kertészet.	
Az utak befalásai. Keresztész Ferenc.	1281
Kihűltél szemle.	1282
Levélsekrény.	1283
Vegyesek.	1284
Kereskedelem, földé.	1285
Budapest gabonaföldé. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Szeszlet. — A központi vésztársaság árujegyzé a szizem (en gros) eladott elem-cikkök áráról. — Állatdászok: Budapesti gazdasági és tenyészmarháviszár. — Budapesti fogyháviszár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szarumárháviszár. — Ingatlanok árverése (20000 ft becs-értékben felül.	1286

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alapszám 1894. évi 20.
Munka: TELEKI GÉZA főnök. Alnökök: CSÁVOSY BÉLA.Kölcsönössegélyt nyújtunk: **RENDELŐKÉNT** a házhoz, **RENDELŐKÉNT** a munkahelyre, **RENDELŐKÉNT** a szülőhelyre, **RENDELŐKÉNT** a kórházba, **RENDELŐKÉNT** a temetőbe, **RENDELŐKÉNT** a halotti szertartásra, **RENDELŐKÉNT** a temetőbe, **RENDELŐKÉNT** a temetőbe, **RENDELŐKÉNT** a temetőbe.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdasági életnek általános elismerése szerint egy a ház körül a jó biztosítás terén híven megjelölt hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdasági életnek érdekében a károsnak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegeggedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauchal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bérrel; — minden más illeték kizárásával.**A takarmány és szalmáseleség**

biztosítása egy halálotól sem eszékölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a ház körül 5% díjengedménnyel részesülnek.

Kiszáradt, ha hasznos egyeztetés, egy éven belül, de külön-külön ajánlattal terményeket biztosítják, 10% engedménnyel részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapest, József-körút 8. sz.) és a vidéken illetékes ügyvédeknek.

Vágó- és tenyészállatok eladását és vételét

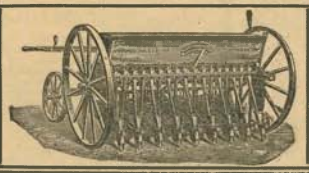
legelőszarabb hirdetés a

„Mészárosok és Hentesek Lapja“-ban.

3741

Budapest, VIII. Csokonay-utca 10. sz.

Hirdetések díjszabás szerinti számítattak.

Sorvetőgépeketa legújabb és legjobban bevált szerkezetben, **egyetemes- és többvasú elékelt** páncélcselezé-kormányelemekkel, **boronákat, hengereket, konkolyozókat, gabonatisztító-rostákat** és teljes **takarmánykamra-berendezéseket**, nagy választékban és jutányos áron szállítanak**Umrath és Társa**

mezőgazdasági gépgyárosok

Budapesten

V. ker., Váci-körút 60. szám.

Arjegyekkel és költségvetéssel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

U. i. Borsajtok (System Mabilis) és **szőlőszúrók** kitűnő kivitelben és mindenféle nagyságban.**Foxterrier kutyákat**igen jó **patkány, vakond irtót** és egyéb kártevő vad pusztítót, rókáknak a lyukból való kiűzésére is alkalmasat szállít jótállás mellett.**PICK OSWALD**

tenyésztőállat importeur

VII. kerület Külső kerepesi-nt 1. szám.

Fuchs Hermann

tejgazdasági edények gyára 4760

BUDAPEST,

VI., Szondy-utca 35. sz.

Edény gyártmányaim úgy minőségben, mint ár tekintetében általános elismerésben részesülnek.

Kedves vevők! Kérem felmondani:

a Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezetét,

a „Gazdak Budapesti Tejgyáru”-t, ugyanis szintén az aradi, pécsi, stb. tejcsarnokokkal és számos nagy hazai gazdasággal.

Közvetlenül az edények gyártójához, azaz hozzánk, a Fuchs Hermannhoz, forduljon.

Telefon-szám 17—35.

TAKARMÁNYMESZET,szavatolt 40—42% phosphorvas tartalommal, tisztá, ártalmatlan alkotórészekből ment, **arsenmentes**, ajánlunk brünni raktárunkból a pénz előleges beklődése vagy utánvét mellett 50 kiló 7 frt, 100 kiló 13 frt 50 kr. 5547

Knochenmehl-, Spodium-, Gelatine- und Leimfabrik, Brechelsdorf, Preuss. Schlesien.

Kérdőközlések és megrendelések közvetlenül hozzánk intézendők.

Diószeghi**„Óriás búzát“**

mely rozsdának képes ellenállni és így

biztos termést ígér

és melynek sulya hektoliterenként 81—82

kiló, ajánl őszi vetésre a

Diószeghi Cukorgyár, Pozsony-Diószeghen.

SZIVATTYUK MÉRLEGEK.

mindem szon, kál, nyíráson, mestégszák és jászorokára.
BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxyálak módoszer szerint inoxyálát szivattyúk rozsdá ellen védve.

Arjregyékék **W. GARVENS, Wien**, L. Wallsehgasse 14. sz. ingyon és bérmentés. **Schwarzenbergstrasse 6.**

ALFA SEPARATOR GÉZEVÉNY-ÉS TÁRSASÁG
 KÖZLEK PENTHAUSER No. 100
ALFA SEPARATOROK (LEFÜLŐ) GÉ
 MINDENMÉI TEGIGZÁSÁGI ÉSZKÖZÖK.
 Tejjagdásági feltepet teljes felszerelése.
 # BUDAPEST #
VII. ERZSÉBET-KÖR 45.
 (ROYAL SZALLODA)

STAEHEL és LENNER TRIEURGYAR, Budapest, V. ker. Katona József-utca 8. Ajánjuk

Trieurjeinket minden gabona tisztítására. 2 kőly nyeresz-mény beakad-dós melléli specialis trieurrt készítettük.

Lekopott trieurkoponyát gyorsan és olcsón újjal felszerélünk. Kivántra képes arjregyékék szogalunk bérmentés. Jutalék mellett szobli ábrásított alkalmassat nyerhetsek. 5953

Ára franco csomagolás, bécsi indóháztól szállítva: tartány ca 25 kőly, kilónként 40 kr., tartány ca 50 kőly, kilónként 35 kr., postán ingyen csomagolás és bérmentés ca 4 kőly, 4 kőly 1 pőhelenzelenben 2 frt 30 kr., 2 kőly 4 pőhelenzelenben 3 frt.

Kaukasiál vanyitok kilónként 10 kerral kőly.

Vizmentes bőkénés cizmákna.

Just E. A. és Társa
 BÉCS XII/2.

„HAMPSHIRE DOWN“ JUHOK.

Kitünő hús, jó gyapju, nagy súly. Ezen kiválóan értékes angol juh-fajta bámulatosan korai fejlettségénél fogva utólréhetetlen ezen kívül pedig oly erős szervezetű, hogy minden éghajlathoz alkalmasak, és a hus minőségére néve egyedül állanak.

A „Semlinheldi Dab“ 1897. decembert ki állított Londonban a „Hampshire Down“-ok voltak a legkíválóbbak. A bányások csoportja 20 nevezésel felmutatta mind a többi számára néve és egy útrány a Champion díjra a legjobb rövid gyapjak között a kiállításon tartakban maradt. Egy „Hampshire Down“ ismét e'ed díjra nyerte mindenféle rövid fajtak között a lecsur állatok versenyben.

Közlebbi felvilágosítást nyujt

James E. Rawlence,
 a Hampshire Down juhtenyésztők szövetségének titkárja, Salisbury, England.

Gazd. kötélárúk, ZSÁKOK, PONYVÁK, zsinegek, hevederek, Dömők, fehér ruhatorlók.

Tornaszerek, függőágyak és mindennemű háló ipartelepe.

SEFFER ANTAL Budapest, IV., (Márcy-laktanya) Márcy-utca 12. sz.

Vatálói auguszt **LAWN-TENNIS** gyári ruhákra. Gondos kiszolgálást. Vidékre arjregyékék szerint.

Minden fajta erdei csemetéket

erdek és sövények alakításához, szép és olcsó: **fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, vörös fenyő, vörös és fehér gérfa, akácia, fehér jnhar, berkenye, és bodzafa csemetéket újjal**

Gutsverwaltung BOROWNA
 posta: BOCHNA, Galiczia. 8294
 Arjregyékék kívántra ingyen.

Budapesti cs. és kir. katonai építési osztály.
 2261. szám.

Értesítés.

A Joherczeg Vilmos tüzérségi laktanyából VI. ker. Hungária-körút (498 ló) az

istáló trágya

az 1899. január 1-től 1901 december 31-ikéig terjedő időre a legtoóbbet Igérőnek bérbe fog adatni.

Ajánlatok legkésőbb folyó évi szeptember hó 20-kaig a budapesti cs. és kir. katonai építési osztályánál (Vár, Színház-utca 13.) a hol a verseny- és szerződési feltételek a hivatalos órákban megtekinthetők, fogadtnak el.

Az ajánlattevők által letendő bántapénz 50 frtban állapítatik meg.

Budapest, 1898. augusztus hó 27.

BÉRLET.

A Somogy-Apathy-i birtok körülbelül **2504 hold** (a 1200 □ öl Szigetvárról 7 km. távolságban

f. évi október 1-től bérbe adatik. Bővebbet

Baró EDELSHEIM-GYULAI Felső-Elefánti tisztartásúagnál **Felső-Elefánt, Nyitra megye.** 6343

Gőzekék

utcazi lokomotivok,

gőzesplőgépek hajlására a főherczegi vasművekől. A gépek vásárlásánl mezőgazdasági szakértői tanács adatik. Szives tudakozódások

Erzherzogliche Cameral-Direction
 in Teschen in Schlesien, ezimen. 4001

Szak és államvizsgázott erdész kerestetik

egy hitbizományi uradalom részére.

Az illetőnek az erdőösítés és erdőkezelésben legalább 8—10 évi gyakorlattal kell bírnia. Előnyben részesül az új vadászati és vadtenyésztés terén is megfelelő gyakorlatot igazolni tud.

Évi fizetés:

kézpénzben 1000 forint,
megfelelő kerhasználat,
40 köbméter fa,
szabad lakás,
4 tehén és sertéstartás, — jutalék
az erdő tiszta jövedelme után.

Használhatóság esetén egy évi próba idő után
fizetés emelés kizárva nincsen.

Az állás legkésőbb január 1-re esedéig korábban is elfoglalható.

Az egyszerű bizonyítvány másolatokkal felszerelt
kérvény

Méltóságos Gróf Széchenyi Bertalan úr címére

6356 NAGY-DOROGRA (Tolnamegye) küldendő.

Magyar Királyi Államvasutak.

128974. C. II./98 sz.

Hirdetmény.

Orsziak-magyar-szajci vasúti kötelek.

(Korpa-díjtelek életbe lépése Roschach Állomásal való forgalomban.)

A fenti kötelekben 1898. évi február hó 1-től érvényes díjazás III. rész 2. fejezetben St. Margrethen átmenet állomásra fennálló korpa-díjtelek 100 kg-ért 17 centesben hozzáadásával, 1898. évi szeptember hó 1-től való érvényről, Roschach állomással való forgalomban alkalmaztatják.

Budapest, 1898. évi augusztus hó 23.

(Ütányomás nem díjazatik.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a többi részes vasutak nevében is.

HIRDETESEK

felvétetek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
Üllői-ut 25-ik szám.

A Mezőgazdasági ipar-részv.-t. kaposvári béruradalma
eladásra boosájt

60 drb 1² és 2² éves, kiváló szép,
fehérszőrű tenyésztésre alkalmas,

mangolicza faj kant,

valamint 150 darab 1² és 2² éves, kiváló szép,
tenyésztésre alkalmas, fehér kondorszőrű

mangolicza faj koczáit.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Mezőgazdasági ipar-
részv.-társ. kaposvári béruradalma.

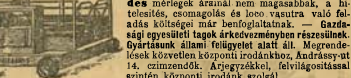
Fairbanks mérlegek a legújókévalóságú mérlegcsereszék.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek sziklás szerkezetű, tölsélys fémműkökkel bírnak s a hirtre teti terhet minden ponton egyenlően mérlegetik.

Tartósság, pontoság és könnyű kezelésüknek fogya egyeznőkben, mint a kifutódna a legelső díjat nyert legküzönb mérleg.

Gazdasági, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket

csészernő és a célnek megfelelő szerkezetűnek fogya különben a garák, árakák és uradalmak részére a legmelegebben ajánljuk. A jutányos árakban, melyek nyuloknál számitott jobb kivételű tízé-
s mérlegnek áránál nem magasnak, a hi-
teletés, csomagolás és loco vasura való fel-
adás költségét már befoglalattuk. — Gazda-
sági ügyviteli tápk árúval mérlegben mérsékel-
Gyártásunk által felkutatott áll. Mezőre-
lések közvetlen központi iradánkok, Andrássy ut-
14. cziműndől. Argyuzsáki, felvilágosítással
szentén központi iradánkok szolgálat.

FAIRBANKS MÉRLEG és GÉPVEYAR részvény-társaság,
BUDAPEST, Andrássy-ut 14. Gyár: Kildő Váci-ut 156.

1893. sz.

Cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

Értesítvény.

A budapesti cs. es kir. katonai élemezési raktár számára az 1890. évi január 1-től terjedő szükségleteket egyelőre 10,929 méterezésre rós és 23,200 méter. mássa ról kereskedelmi közváltványok fel. beállítására.

A beállítás az alább megnevezett raktárakban, a meghatározott részletekben és időben eszközölendő.

Raktárba	Részlet	1898. évi		Jegyzet
		1898.	1899.	
A várcsi határon	rosz	3.725	3.800	3.600
	szék	5.300	2.000	2.000
Is. szék- élemezési	szék	4.200	4.400	4.400
szék- raktári	szék	300	300	300
Összesen	rosz	9.727	3.600	3.600
	szék	5.800	6.700	6.700

Az I. számú élemezési főraktárak a „Laposdólnak” a 2. számú pedig a II. ker. raktárban van.

A rós és a zabnak raktárüzemi minőségűnek és jévi termésűnek kell lennie. Az élemezési ajánlatok 1898. évi szeptember 27-én lejárta napján legkorábban tizenegy napig megvárható tartatnassa, 50 kor legelőbb ellátva, legkésőbb deklétől 10 óráig a cs. es kir. 4. hadtest hadbiztosságnál Budapestben (Budán, hadtestparancsnokság épület) nyújtandóan fel. beállításra.

Az ajánlatok letelepítése a börtönök: „Szállítási ajánlat rós és zabra” jelzettel folytatni ellátva legyenek.

A fentjelzett szükségletek beállítására névben a katonai díjnyi czikknek tözsdén kivül kereskedelmi szokás szerint eszközölendő vételének az ezen ügylet számára Budapest 1898. évi szeptember 1-től hivatalosan kiállított és a hadbiztosságnál betekintendő szokvány-fizetésben foglalt határotyásokon kívül, meg a következő határotyásokon is mérvadó:

1. Az átadás évig a kincstári raktárban eszközölendők.

Ezen kívül a kirt szükségleti mennyiségnek részének szállításra is ajánlatok tehető (részel ajánlatok) és pedig a kivánt beállítások hátród megjelölése mellett, felöl egészen 100 méterezésig.

A kincstári feltartásra magának a jogot, csak egyetlen egy czikkot is, avagy mennyiségűreket, az ajánlati mennyiségűk elfogadása.

Hogya a szállításnak a katonai díjazás kedvezményes igénybe vételük, akkor a származás a vétel helyre szerinti kitérővel. Kifizelti termékek naponta megállapított 2/30 kr. kölcsönös fizetése mellett engedetik meg. — A bevásárló birtóság előtt ismeretlen vállalkozók kötelesek az iránt intézkedni, hogy a meghibásodásukat és vállalkozásigényeiket az iránt a katonai díjazás megjelölésével, esetleg gazdasági ügylet részre kiállított bizonyítványok, közvetlenül a hadtest hadbiztosságnál beküldésnek. — Vállalkozó részesítő övadék fejében az ajánlati czikkot értéke után számtalan 10%-nyi fizetésnek, mely az iránt az ügylet megjelölése után legkésőbb 5 nap alatt letétmennyiségű.

2. Az 1898. évi december hó végéig be-állított rós és rós árak kitöltésére 1898. január hó folyamánan eszközölendők, a vállalkozóknak megjelölésük azonban az esetleges pénzeszköz az időnként eszközölendő beállításokhoz képest foglyonulást. Ezen fizetési mód meg az esetben is fenntartatik, ha a kellően rendelkezésre álló raktárhiányok miatt a szállítónak a korábbi beállítás megfogadott.

3. A szállító által a következőben határozottan felmunkálendő, hogy a vételügylet lebonyolítása az a végzől a katonai élemezési czikknek kereskedelmi módon való szállítása iránt, 1898. évi szeptember hó 1-től kell és előtte teljes tartalmában ismeret-
szokványt betartott eszközölendők. — A szolgáltató részre az a cs. es kir. hadtesti és székesfehérvári élemezési raktárán bárki által megtekinthető és iventők 4 kr. léhezlet mellett ugyanott megveszerehető.

4. A szükséges nyugtányadékok után felmerülő költségek a hadtestre igazgatás-
térbelik.

** Jozsefnek. Ezen beállítások kiadás által a cs. es kir. 4. hadtest hadbiztosságnál 2007. szék. máj. 1898. évi június hó 1-én kiállították. 1898. évi szeptember hó 1-től a cs. es kir. hadtesti társaság 5,000 méterezésre rós és 6,700 méterezésre zab iránt, sem lass változtatás az a cs. es kir. hadtesti társaság 1898. évi szeptember hó 16-án 10 kor iránt a cs. es kir. hadtesti hadbiztosságnál meg lesz tartva.

Budapest, 1898. szeptember hó 1-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

Legújabb szerkezeti
gőzmozdonyok

2 1/2 lóerőtől 30 lóerőig
fa-, szén- és szalmafutókére
Egy- és többvasú, valamint egyetemes acél-ekék és
Columbia-Drill könnyű sorveto-gepek,
szorvaveto-gepek.

Főirodánk
Budapest,
Váci-körút
63. sz.

mezőgazdasági gépgyárosok

Legújabb szerkezeti
gőzesplő-gepek

kettős szalmarózákkal és megnyagyobbított rostákkal.

Kazalozók,
arató és kaszálógepek,
továbbá mindenféle gazdasági
gépek és eszközök a legjobb
és legkínzóbb kivitelben
a legújnyesabb árakon.

Árjegyzékek
kiváncra ingyen
bérmentve

Legújabb szerkezeti

szabadalmazott terményrosta

többszörösen első kitalálást nyertek és minden gazdaságban a legjobbnak előismerve.

Legötösőbb árak.

Az eddig látottakat felhívulja ugy munka, minőség, mint egyszerű szerkezetében.

Kalmár Zsigmond, Turkeve.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hét éven át nemesített
nagykalászu búzát

316

őszi vetésre ajánl

MIKLÓS ÖDÖN gazdasági intézőségé

Alacska, u. p. és v. á. Sajószentpéter.

Ára 100 kilo 12 frt 60 kr.; 50 kilo 12 frt 85 kr.

Gazdasági szakoktatás
a lipcei egyetemen.

A téli félév kezdete október 17-én, az előadások e október 25-én.

Programot (a kulturtechnikai tanulmányokról is) és az előadások sorrendjéről jegyzéket megküldi és mindenféle felvilágosítást szolgál

Dr. W. Kirchner,

titkos tanácsos, a lipcei egyetem gazdasági intézetének
nylv. rend. tanára és igazgatója.

KAINIT
nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Nőkört
Hivatalánál (Budapest Köztelek).

A r e k e z

nagyan waggon-rakományonként ab Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasuti szállítási költség a különböző távolságu rendeléseit állomások szerint 130—140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr. neto megaknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületünk pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költség a küldemény átvételénél fizetendő.

Magyar királyi államasvutak igazgatósága.
116384—1898.

Hirdetmény.

Gács-magyar közös forgalomban érvényes II. rész, 1. díjazású helyesbítés.

A gács-magyar közös forgalomban érvényes II. rész, 1. díjazású helyesbítéshez 1898. évi május hó 1-én kiadott füzetek 34. oldalán a Podgorze-Bonarka-Debreceeni viszonylatban következő díjtételek helyesbítésére, a p. p. mészélek gyorsára és különösen mérsékelt gyorsára 717 fillérről 701 fillérré, tegepedmes árú 1074 fillérről 1010 fillérré, I. osztály 768 fillérről 720 fillérré és II. osztály 606 fillérről 588 fillérré.

Budapest, 1898. augusztus hóban. A magy. kir. államasvutak igazgatósága, egyszerismind a többi részes vasutak nevében is.

KÜHNE E. gazdasági gépgyára MOSONBAN.

Ájánlja a bekövetkező őszi évadra: Sack rendszerű aczélekeit, egyes-, kettős- és hármasekeit, Laecke-féle szántórúd és rétboronáit, hengereit,

eredeti „Hungária Drill“,
hegyes vidékre „Mosoni Drill“,
kiszagzáknak „Jubileum Drill“
sorveto-gepeit leszállított árakon. 18500 drb. használatban.
Mindennemű rostáit, szeletoit, konkolyozóit.

Uj! Burgonya osztályozó gépek!
Uj! Répaféle gépek, szukorépatarmelők részére!
Legjobb: „Rapid“ darálóit, szesek és répavágóit,
morszóit és takarmány őrítőket.

Különlegesség! Takarmánykamra berendezések.
Uj, teljes nagy árjegyzékek kiváncra bérmentve.

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57a.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és
Gőz-ntimozdonyokat

a legköltelesebb szerkezettel és legolcsóbb árák mellett szállít

John Fowler & Co.

Tücsök út - 51.

Budapest-Kelenföld, a vasútállomással szemben.

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezetéről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalék-részek-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

Budapestről a keleti (központi) pályaudvarról és a déli vasúton Budáról könnyen elérhető.

Legújabb szabadalmazott **EGYTEMES SORVETŐGÉP**

„TRIUMPH III.“

Merítő kerekek nélkül! — Merítő kanalak nélkül! — Váltó kerekek nélkül!

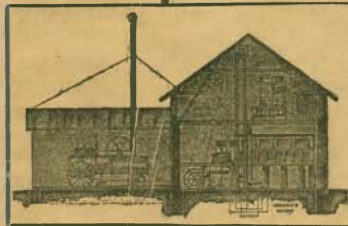

— Hegy és lapátlya. —
Minden gabona- és magnuműhöz, valamint minden magmennyiséghez egy és ugyanazon felkészüléssel alkalmaz. Csak két üzemeltető, a gép legjobb hirtete mellett. Fűtő-kerekei 1280 mm. magasak. Eddig már 5000 drb. üzemben.

LAKOS NÁNDOR, a Friedlaender géppgyár
BUDAPEST, VIII., Külső Kerepesi-ut 1.

a központi pályaudvarral szemben.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

MALOM-

berendezéseket teljesen, úgy egyes malomgépeket, valamint

gépöntvényeket

gazdasági gépműhelyek részére gyárt és szállít:

Wörner J. és Társa

malomépítő
gépgyára és
vasöntődéje

Budapest, Külső váci-ut 54-56. sz.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR

Magyarországi gyártelepe

Budapest, Külső váci-ut 1443.

Első és egyedüli magyar special géppgyár.

GYÁRTMÁNYOK:

az összes: **mezőgazdasági iparágak** számára szükséges gépek. Nevezetesen:

Czukorgyárak, Sörgyárak, Malátagyárak és Szeszgyárak teljes berendezése és átalakítása.

Szaktekintély mezőgazdasági szeszgyárak és czukorgyárak terén.

Szeszgyárak berendezése hosszabb lejáratu förtéztéses kölcson mellett.

Minden szakbavágó felvilágosítással, tervekkel, költségvetéssel készségesen szolgálunk.

Mezőgazdasági czélokra mint hajtóerő kiváló gyártmánya a

Hoffmeister-gőzmotor

a legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb gőzgép. — Helyettesít minden gőzgépet és locomobilt. — Cséplésre és minden egyéb gazdasági gép hajtására a legalkalmasabb. — Fűthető szénnel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. — Minden nagyságban, 1/2 lóerőtől kezdve egész 30 lóerőig gyártjuk.

